

La vellesa Nous reptes socials

Els ancians amb dependència perden qualitat de vida

El geriàtrics detecten que l'ingrés s'ajorna fins que el deteriorament ja és molt avançat

Reportatge

A.G.M.
BARCELONA

“**L**a gent s'està a casa i els centres tenen places lliures, perquè ja no hi entra ningú amb ajudes de la llei de la dependència”. Mario Cugat, president de la Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya (Fateg), dona la raó als representants de les residències, que fa mesos que denuncien aquest problema. Amb 17.000 persones en llista d'espera per a una plaça pública, les ajudes per pagar una plaça privada s'havien convertit en l'única via d'accés a una residència per a moltes persones grans amb dependència. L'estiu passat, però, el departament de Benestar va tancar l'aixeta, i l'entrada al sistema per aquest camí va quedar paralitzada.

“Tenim 8.500 places lliures i, òbviament, el problema ha crescut durant els vuit mesos que fa que aquestes ajudes estan tancades, creiem que entre un 10% i un 15%”, diu Cinta Pascual, presidenta de la principal patronal del sector, l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA). A més d'agreujar la situació econòmica de les residències, molt castigades pels impagaments de la Generalitat, la suspensió de les ajudes també ha tingut conseqüències per a la qualitat de vida dels ancians amb dependència. “Les famílies esperen fins que veuen totalment impossible cuidar-los. La qua-

litat de vida ja no és l'adiant, arriben quan ja no poden més, i no hauria de ser així”, lamenta Pascual.

“Els centres col·laboradors tenen problemes perquè hi ha places lliures, i també perquè es van gastar diners en obres per rebre l'acreditació d'aquestes ajudes”, denuncia Lluís Bou, president de l'Associació de Centres d'Atenció a la Dependència de Catalunya (ACAD). Igual que Pascual, el president de l'ACAD explica que “els avis que hi arriben necessiten molta ajuda”. Encara és més contundent Gabriel Lesa, secretari del Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya: “Quan els familiars fan tots els esforços perquè la persona estigui a la residència és perquè el seu deteriorament ja és molt avançat i necessita unes cures que és molt difícil tenir a casa”.

Menys atenció a les residències

Els usuaris de les residències també estan començant a patir un retrocés, després que el 21 de febrer entrés en vigor una reducció de les hores d'atenció de determinats professionals. La mesura, pactada entre Benestar i les patronals, no afecta gericultors, metges i infermers, però sí fisioterapeutes, educadors socials, psicòlegs, terapeutes ocupacionals i treballadors socials. Pel secretari del Col·legi de Fisioterapeutes, la reducció d'hores “afecta molt la qualitat de vida de les persones, perquè no els pots donar l'atenció que realment es mereixen”. A més, adverteix que, si una persona amb una dependència lleu té un accident i no rep l'atenció necessària per recuperar-se, veurà com augmenta la

Les residències tenen una llarga llista d'espera per a una plaça pública. Alhora, d'ençà que no es donen ajudes per pagar places privades, han crescut les places lliures. JORDI PIZARRO

Cinta Pascual

PRESIDENTA DE LA PATRONAL ACRA

“Arriben quan ja no poden més, i no hauria de ser així”

seva dependència. I això, afegeix, també acabarà tenint conseqüències econòmiques.

Cinta Pascual respon que “els col·legis professionals estan totalment confosos”, ja que aquesta reducció “no implica grans canvis”. Els usuaris amb un grau II de dependència han passat de 91 a 57 hores d'atenció anuals per part d'aquests cinc perfils professionals, una reducció del 37%. Els usuaris amb grau III han passat de 103 hores a 56, una reducció del 45%. Lluís Bou, en canvi, reconeix que els col·legis “tenen raó”, tot i que com a president d'ACAD també va firmar l'acord. Pascual afegeix que “el que sí que implica grans canvis són les valoracions de grau”. Persones dependents que abans es valoraven amb el grau III ara es consideren de grau II, de manera que les residències reben menys diners i no estan obligades a oferir-los la mateixa atenció, malgrat que en la pràctica la seva situació ho requereix. —

Dades

La marxa enrere de la llei de la dependència

156.333

Beneficiaris a final d'any, 5.103 menys que al juny

A la segona meitat del 2013 va caure el nombre d'ajudes econòmiques però també de serveis. La caiguda més forta, d'un 5,13%, va ser en les ajudes per pagar geriàtrics privats.

12,6%

Finançament públic de la llei aportat pel govern espanyol

El 2013 es va assolir un nou mínim històric de la participació estatal en el finançament de la llei. Per contra, el Govern va incrementar la inversió de 929 a 1.335 milions.

Jordi Muñoz

COMISSIÓ DE DRETS DE LA GENT GRAN DEL COL·LEGI D'ADVOCATS DE BARCELONA

“Amb la suspensió de les ajudes es vulnera un dret de la gent gran”

A.G.M.
BARCELONA

A principis de setmana, ACRA va difondre un informe jurídic que animava els usuaris a reclamar les ajudes per pagar geriàtrics privats als tribunals. Benestar va desestimar els seus arguments legals, però la comissió de drets de la gent gran del Col·legi d'Advocats de Barcelona ha donat la raó a la patronal.

Quina és la situació de la prestació des d'un punt de vista legal?

És un dret reconegut per la llei de la dependència estatal i la llei de ser-

veis socials catalana. És una prestació garantida, que no es pot deixar sense efecte encara que no hi hagi pressupost. Una hipotètica suspensió hauria d'estar recollida en una normativa. No serviria ni un decret de modificació de la cartera de serveis socials, sinó que s'hauria de canviar la llei de serveis socials.

Així, si els usuaris la reclamen als tribunals, els donaran la raó?

L'únic camí és fer una reclamació judicial, i és segur que els donaran la raó. El problema és que serà d'aquí un any o un any i mig, i si jo sóc una persona dependent ho necessito

Generalitat “Estan donant instruccions perquè firmin una renúncia i no puguin anar al jutjat”

ara. No s'està reclamant perquè les persones no estan en condicions i les famílies ja tenen prou angouxa. A més, si ho necessiten és perquè no tenen recursos econòmics, i no es poden pagar un advocat.

Benestar respon que la llei només l'obliga a atendre les persones.

Això no se sustenta per enlloc. A més, és completament fals que les persones estiguin ateses. Si no es dona aquesta prestació, quedés en una situació d'indefensió. Jo puc posar com a exemple la meua mare, que tindria dret a la prestació però li diuen que no l'hi poden donar. I com

que no li fan el programa individual d'atenció, tampoc li donen cap servei. No té ni prestació ni servei.

¿El departament s'aprofita del fet que molta gent no ho reclamarà?

El més greu és que estan donant instruccions als treballadors socials perquè les persones firmin una renúncia a presentar la reclamació. Si firmes, després no tens la possibilitat d'anar als jutjats. És com amb les preferents. Aprofiten el descompte de les persones, que fan el que els diu el treballador social, i ells tampoc ho tenen gaire clar, se n'estan començant a assabentar. —